

**KRAJOWE PROGRAMY ZWALCZANIA
NIEKTÓRYCH
SEROTYPÓW *SALMONELLA*
W STADACH DROBIU
W 2014 R.**

ISTOTNE ZMIANY

Cel programów

Ograniczenie rozprzestrzeniania
chorób odzwierzęcych
i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych.

Serotypy *Salmonella* objęte zwalczaniem:

* stada hodowlane gatunku *Gallus gallus*:

S. Enteritidis, S. Typhimurium, S. Infantis, S. Virchow, S. Hadar

* **Pozostałe stada:**

S. Enteritidis, S. Typhimurium

Kury brojlery

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia "Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura" na lata **2014 – 2016**.

(Dz. U. poz. 92);

Rozporządzenie wchodzi w życie od 21 stycznia 2014 r., ale program obowiązuje od 1 stycznia 2014 r.

Kury nioski

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia "Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach niosek gatunku kura" na lata **2014 – 2016**.

(Dz. U. poz. 93);

Rozporządzenie wchodzi w życie od 21 stycznia 2014 r., ale program obowiązuje od 1 stycznia 2014 r.

Indyki rzeźne

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia "Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków rzeźnych" na 2014 r.

(Dz. U. poz. 103);

Rozporządzenie wchodzi w życie od 22 stycznia 2014 r., ale program obowiązuje od 1 stycznia 2014 r.

Indyki hodowlane

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia "Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków hodowlanych" na 2014 r.

(Dz. U. poz. 220);

Rozporządzenie wchodzi w życie od 20 lutego 2014 r., ale program obowiązuje od 1 stycznia 2014 r.

Kury hodowlane

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia "Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura" na lata **2014 – 2016**.

(Dz. U. poz. 233);

Rozporządzenie wchodzi w życie od 25 lutego 2014 r., ale program obowiązuje od 1 stycznia 2014 r.

Stado - definicja

Rozporządzenie 2160/2003

z dnia 17 listopada 2003 r.

w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność

„stado” oznacza wszystkie sztuki drobiu o tym samym stanie zdrowia, przetrzymywane w tych samych pomieszczeniach lub w tym samym zamknięciu i stanowiących jedną jednostkę epidemiologiczną;

 w każdym ze stad pobierane są próbki zgodnie z krajowymi programami zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach drobiu.

Obowiązki hodowcy:

- **Pisemne** informowanie PLW o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego, w szczególności **o umieszczeniu nowego stada** w kurniku – w terminie 7 dni od zmiany;
- Przedłożenie PLW **do zatwierdzenia** harmonogramu pobierania próbek w stadzie;
- Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pobierania próbek i przechowywanie jej 2 lata od zbycia stada.
- Prawidłowe uzupełnianie pisma przewodniego dołączanego do próbek.

Rodzaje próbek pobieranych w ramach programów.

- ◎ z inicjatywy hodowcy (na koszt hodowcy)
- ◎ urzędowe:
 - rutynowe,
 - potwierdzające,
 - z podejrzenia.

Dokumentacja dotycząca pobierania próbek, prowadzona przez hodowcę.

1. Stado (liczba sztuk, wiek) – też nr stada;
2. Rodzaj próbek,
3. Data i godz. pobrania próbek;
4. Imię i nazwisko osoby pobierającej próbkę;
5. Data i godz. wysłania próbek do laboratorium;
6. Nazwa i adres laboratorium;
7. Wyniki badań próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się min. 2 lata od zbycia stada.

Transport próbek

- ⦿ liczba pobieranych próbek zgodna z wymaganiami
- ⦿ po pobraniu dostarczyć do laboratorium niezwłocznie (max. 24 godz.)
- ⦿ transportować w temp. $< 25^{\circ}\text{C}$
- ⦿ próbki nie mogą być zamrażane

Pismo przewodnie dołączane do próbek

1. Dane i adres posiadacza drobiu/hodowcy (imię i nazwisko/nazwa i adres – brojler kurzy, indyk rzeźny, indyk hod.);
2. **Nr stada** oraz WNI;
3. Wiek, liczba sztuk;
4. Liczbę próbek oraz rodzaj pobranego materiału;
5. Data i godz. pobrania próbek oraz **wysłania do laboratorium**;
6. Rodzaj zastosowanej szczepionki oraz termin jej pobrania – jeżeli były stosowane;
7. Informacje o stosowanych środkach p/drobnoustrojowych – jeżeli były stosowane;
8. Dane osoby pobierającej próbki (imię i nazwisko – indyk rzeźny, indyk hod., imię i nazwisko oraz adres - brojler kurzy).

Laboratorium

W przypadku gdy:

- 1) pismo przewodnie dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawiera wymaganych informacji lub nie dołączono dodatkowego pisma z wymaganymi informacjami,
- 2) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia określonych wymagań,
- 3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają określonych wymagań

laboratorium **informuje o tym** zleceniodawcę przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego.

W przypadku gdy hodowca zdecydował jednak o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację „**Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach**”

Wyniki badań

Wszystkie sprawozdania z badań, zarówno próbek pobranych w ramach badań właścicielskich, jak i w ramach badań urzędowych, laboratorium powinno przesłać do PLW.

Informacja o wyniku dodatnim w przypadku wysyłania ptaków do rzeźni.

Świadectwo zdrowia dla drobiu żywego wysyłanego do rzeźni - wzór określa załącznik 1, sekcja IV, rozdz. X, część A rozporządzenia (WE) NR 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia, zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi ze stad objętych programem zwalczania niektórych serotypów Salmonella*, należy umieszczać następujące zapisy:

- w stadzie nie wykryto serotypów Salmonella objętych programem, lub
- w stadzie wykryto 1 lub kilka z serotypów Salmonella objętych programem ... (podać nazwę serotypu) lub
- drób pochodzi ze stada o nieznanym statusie w odniesieniu do Salmonella – w przypadku wykonania badania laboratoryjnego, które nie może być traktowane jako badanie przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach drobiu.

Łańcuch żywnościowy dla drobiu - rozporządzenie Komisji WE NR 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. *w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych* (Dz. U. L 338 z 22.12.2005 z późn. zm. wskazuje pałeczki Salmonella sp. jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego/ w drobiowym mięsie odkostnionym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego, - **konieczność wpisywania do łańcucha żywnościowego dla drobiu wszystkich wyników dodatnich wszystkich stwierdzonych serotypów Salmonella (a więc i tych, które nie są objęte programami**

Stosowanie środków zwalczających drobnoustroje

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 1177/2006

z dnia 1 sierpnia 2006 r.

w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu

Artykuł 2

1. **Nie stosuje** się środków zwalczających drobnoustroje jako szczególnej metody zwalczania salmonelli u drobiu.

3. Stosowanie środków zwalczających drobnoustroje **podlega zgłoszeniu właściwemu organowi oraz jest nadzorowane przez ten organ**. Stosowanie tych środków powinno w miarę możliwości zawsze być oparte na wynikach pobierania próbek bakteriologicznych oraz badania podatności.

BIOASEKURACJA

Możliwe źródła zakażenia stada pałeczkami *Salmonella*:

- Sprzęt, wyposażenie, pojazdy
- Personel
- Pisklęta jednodniowe
- Pasza i woda
- Ściółka
- Obecność innych zwierząt na terenie gospodarstwa (domowych i dzikich – ptaki, gryzonie, owady)

BIOASEKURACJA

Hodowcy drobiu są obowiązani do stosowania przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. Nr 168, poz. 1643).

Podmioty prowadzące zakład drobiu (stada hodowlane) są obowiązane również do stosowania wymagań zwartych w rozdziale 1 załącznika 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 września 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych (Dz. U. poz. 1301).

Zaleca się stosowanie przez hodowców drobiu środków bioasekuracji w gospodarstwie.

Zasady bioasekuracji określone są w programach zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach drobiu.

BIOASEKURACJA

Powinny zostać wprowadzone środki bioasekuracji, polegające na:

- ✓ stosowaniu zasady „cały kurnik pełen lub cały kurnik pusty”;
- ✓ zapewnieniu odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- ✓ stosowaniu prawidłowej obsady kurnika;
- ✓ utrzymywaniu w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku;
- ✓ izolacji poszczególnych kurników przez osobną obsługę, żywienie, narzędzia;
- ✓ zabezpieczeniu paszy przed dostępem gryzoni i dzikich ptaków;
- ✓ stosowaniu pasz kruszonych w żywieniu drobiu;
- ✓ wyłożeniu mat odkażających przed wjazdem na teren gospodarstwa oraz przed wejściami do poszczególnych obiektów w których utrzymywany jest drób;

